

Kommentar till Migrationsöverdomstolens dom den 14 januari 2009 (UM 4118-07, MIG 2009:4) gällande internflykt i Afghanistan

Målet gäller en ung man, hemmahörande i en ort 20 mil från Kabul, vars familj drabbats av en marktvist med en mäktig klanledare som tillika är kommandant inom Jamiat-e-Islami. Migrationsverket har under processens gång medgivit skyddsbehov i förhållande till klanledaren på hemorten men hänvisat till internflykt och myndighetsskydd i Kabul eller på annan större ort i Afghanistan.

Migrationsöverdomstolen konstaterar att Migrationsverket har bevisbördan för att det föreligger ett internt flyktalternativ som gör att utlänningen inte kan anses vara i behov av internationellt skydd och anför vidare att beroende på anledningen till att utlänningen är skyddsbehövande gentemot hemorten och beroende på situationen i det aktuella landet, ställs det olika krav på den utredning som Migrationsverket presenterar för att verket ska anses ha uppfyllt sin bevisbörda. Migrationsöverdomstolen finner att det företrädesvis får ankomma på Migrationsverket att identifiera det område i hemlandet som skulle kunna utgöra ett internt flyktalternativ i det enskilda fallet.

För att ett internt flyktalternativ ska kunna anses föreligga krävs dels att det är fråga om ett relevant alternativ, dvs. att den enskilde på annan ort eller i annat område har tillgång till ett effektivt skydd, dels att det är rimligt att utlänningen begagnar sig av ett sådant alternativ. När det gäller frågan om det föreslagna interna flyktalternativet är relevant måste det prövas – när det är en icke-statlig aktör som utgör hot mot den enskilde – om aktören kan utöva ett hot även i det föreslagna området och om myndigheterna i så fall har möjlighet att skydda den enskilde.

Migrationsöverdomstolen konstaterar att Migrationsverket endast omnämnt Kabul som ett identifierbart område. Verkets hänvisning till "annan storstad i Afghanistan" är alltför oprecis för att en bedömning ska kunna göras. Domstolen prövar därför endast möjligheten till internflykt till Kabul.

Migrationsöverdomstolen konstaterar vidare att det är av betydelse att det i målet är ostridigt att hemlandets myndigheter är oförmögna att tillhandahålla ett tillräckligt skydd på sökandens hemort, som är belägen 20 mil från huvudstaden. Domstolen anser därför att stor försiktighet måste iakttas. Även om viss bevisbörda för klanens inflytande och kontaktnät i Kabul till bör åligga den sökande har det i målet inte ifrågasatts att hotbilden kommer från en person som tillhör en mäktig klan. Eftersom lokala makthavares inflytande ofta sträcker sig utanför det lokala området med anledning av kontakter och förgreningar till mer mäktiga aktörer, även på central nivå och myndigheterna i stort är oförmögna att tillhandahålla ett effektivt skydd mot hot från icke-statliga aktörer anser Migrationsöverdomstolen att det finns skäl att godta att klanledaren kan utgöra ett hot mot sökanden även i Kabul.

Slutligen anser inte Migrationsöverdomstolen att det är möjligt att hänvisa till ISAF-styrkorna för skydd mot en konkret personlig hotbild då ISAF-styrkorna endast har att assistera den afghanska regeringen i att upprätthålla säkerheten och saknar polisiärt mandat.

Migrationsöverdomstolen anser inte att det föreligger ett relevant internt flyktalternativ för den sökande och går därför inte in på frågan om det är rimligt att han söker sig dit för skydd.

Allmängiltiga slutsatser som bör dras av domen är följande:

* Migrationsverket har bevisbördan för att det föreligger ett internt flyktalternativ,

* Migrationsverket ska, som en del av sin bevisbörda, identifiera den ort eller det område där den sökande kan få skydd,

* Flyktalternativet ska vara både relevant, dvs ge ett effektivt skydd, och rimligt,

* Den enskilde har att göra sannolikt att en hotbild från en icke-statlig aktör sträcker sig utanför det lokala området.

För Afghanistan bör även följande slutsatser beaktas:

* Myndigheterna i Kabul saknar i normalfallet möjlighet att tillhandahålla ett effektivt skydd mot hot från icke-statliga aktörer,

* ISAF-styrkorna hjälper till att upprätthålla den allmänna säkerheten men saknar polisära befogenheter.